

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.8.2.2024

Pan
brygadier Mariusz Góra
Komendant Miejski
Państwowej Straży Pożarnej
w Kielcach
ul. Sandomierska 81/83
25-324 Kielce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/030 – Przygotowanie do działań specjalistycznych grup ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach (dalej: Komenda lub KM), ul. Sandomierska 81/83, 25-324 Kielce.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Góra, Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach (dalej: Komendant), od 1 lipca 2022 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja specjalistycznych grup ratowniczych (dalej: SGR) w poszczególnych dziedzinach ratownictwa, w tym na czas wprowadzania stanów nadzwyczajnych. 2. Stan kadrowy, organizacja szkolenia i kwalifikacje strażaków ratowników SGR. 3. Wyposażenie SGR i strażaków ratowników. 4. Utrzymywanie przez SGR nominalnej gotowości operacyjnej. 5. Sprawowanie przez komendanta powiatowego (miejskiego) PSP¹ nadzoru nad przygotowaniem i funkcjonowaniem SGR.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontroler	Jerzy Stachowiak, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr LKI/44/2024 z 22 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str.1)

---

¹ Państwowej Straży Pożarnej.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie przygotowania do działań SGR.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Komendant wdrożył regulacje w zakresie organizacji, rozwoju i działania wszystkich pięciu SGR funkcjonujących na terenie działania Komendy. Sporządzono analizę zabezpieczenia operacyjnego dla powiatu kieleckiego (dalej: powiat), plan ratowniczy dla powiatu, a także plany organizacyjne oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej poszczególnych SGR. Dokumenty te posiadały aktualne dane. Uregulowany został sposób zabezpieczenia operacyjnego obszaru chronionego w przypadku wyjazdu SGR do działań poza teren powiatu. Nie wprowadzono natomiast uregulowań dotyczących zmian organizacyjnych w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego (dalej: KSRG) w aspekcie realizacji działań ratowniczych w poszczególnych dziedzinach ratownictwa KSRG na terenie powiatu/miasta przewidzianych na czas wprowadzania stanów nadzwyczajnych, w tym stanu wojennego.

Stan kadrowy, organizacja szkolenia i kwalifikacje strażaków ratowników były adekwatne do zadań SGR. Faktyczna liczba strażaków ratowników w poszczególnych SGR w trzech przypadkach była większa od liczby wymaganej (normatywnej), a w dwóch przypadkach liczba ta była niższa o jeden.

Wyposażenie SGR i strażaków ratowników umożliwiło prawidłowe prowadzenie działań ratowniczych. Wszystkie grupy posiadały na stanie wymaganą liczbę pojazdów oraz wyposażenie zgodne z przepisami i normami. Pojazdy były sprawne, dobrze wyposażone i prawidłowo garażowane. Sprzęt i wyposażenie specjalistyczne SGR było poddawane wymaganym okresowym badaniom i atestom.

Komendant posiadał informacje o bieżącej gotowości operacyjnej poszczególnych SGR, a także informacje o przyczynach wystąpienia braków wymaganej gotowości operacyjnej. W Komendzie analizowano działania ratownicze z udziałem SGR.

Komendant sprawował prawidłowy nadzór nad przygotowaniem i funkcjonowaniem SGR. Analizowano sprawozdania z inspekcji i realizowano wnioski poinspekcyjne lub podejmowano działania w celu ich realizacji.

Sporządzona na 2023 r. *Analiza zabezpieczenia operacyjnego powiatu kieleckiego* nie zawierała określonego dla każdej dziedziny ratownictwa najbardziej prawdopodobnego czasu przybycia pierwszych i kolejnych specjalistycznych grup ratowniczych w celu wyznaczenia dla nich obszarów chronionych lub ich zmiany, a także analizy zaistniałych i przewidywanych zdarzeń. Nieprawidłowość ta nie miała charakteru zasadniczego.

---

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja SGR w poszczególnych dziedzinach ratownictwa, w tym na czas wprowadzania stanów nadzwyczajnych

Opis stanu faktycznego

1. Na terenie działania Komendy zostały zlokalizowane SGR o następujących specjalnościach:

- 1) Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Poszukiwawczo-Ratownicza „Kielce” (dalej: SGPR);
- 2) Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Technicznego „Kielce ” (dalej: SGRT);
- 3) Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Wysokościowego „Kielce 3” (dalej: SGRW);
- 4) Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Chemicznego i Ekologicznego „Kielce 1” (dalej: SGRChem-Eko);
- 5) Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Wodno-Nurkowego „Świętokrzyskie” (dalej: SGRWN).

Na terenie działania Komendy nie zlokalizowano SGR o specjalności sonarowej, natomiast do udziału w działaniach ratowniczych na obszarze działania Komendy w tej specjalności przewidziano SGR spoza powiatu kieleckiego, tj. SGS „Świętokrzyskie” zlokalizowaną na terenie Komendy Powiatowej PSP w Sandomierzu. Dla obszaru działania Komendy została ustalona i osiągnięta docelowa liczba SGR we wszystkich ww. specjalnościach.

(akta kontroli str. 14,15, 865, 868, 870, 873, 875)

Od uregulowań związanych z funkcjonowaniem SGR na terenie Komendy wydane były odstępstwa na podstawie wniosku Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP⁵ zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP⁶, które dotyczyły braków w wyszkoleniu ratowników oraz samochodu ratownictwa wysokościowego. Odstępstwa zostały wydane na okres do końca 2024 r.

(akta kontroli str. 30-33)

W Komendzie sporządzono *Analizę zagrożeń na obszarze Powiatu Kieleckiego i miasta Kielce, Analizę zabezpieczenia operacyjnego powiatu kieleckiego, jak również Plan ratowniczy Powiatu Kieleckiego*. Część nr VI tego dokumentu stanowi *Wykaz jednostek ochrony przeciwpożarowej przewidzianych do realizacji zadań z zakresu ratownictwa specjalistycznego na poziomie podstawowym*, w którym uwzględniono aktualne możliwości realizacji zadań w zakresie poszczególnych rodzajów ratownictw. W Komendzie sporządzono *Powiatowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego*. Wszystkie deklarowane SGR funkcjonują i osiągnęły wymagany poziom gotowości. W okresie objętym kontrolą nie wprowadzono zmian w sieci SGR funkcjonujących na terenie powiatu/miasta.

(akta kontroli str. 34-129 461-506, 509-543, 876-898)

„Analizy zabezpieczenia operacyjnego powiatu kieleckiego” na 2023 r. i 2024 r. zawierały elementy wymienione w § 8 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Pismo WPO.5270.2.2024 z dnia 29 lutego 2024 r.

⁶ Pismo BPO-II.0754.4.2024.10 z dnia 11 marca 2024 r.

systemu ratowniczo-gaśniczego⁷ (dalej: rozporządzenie w sprawie ksrg), za wyjątkiem analizy na 2023 r., w której nie uwzględniono dwóch czynników wymienionych w ww. przepisie, co opisano szerzej w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 509-543, 806-851)

2. Zasady podwyższania stanu gotowości operacyjnej zostały uregulowane w rozdziale 6.2 *Analizy gotowości operacyjnej* opracowanej w Komendzie.

(akta kontroli str. 20)

W dokumentacji Komendy brak zapisów dotyczących zmian organizacyjnych w KSRG w aspekcie realizacji działań ratowniczych w poszczególnych dziedzinach ratownictwa KSRG na terenie powiatu/miasta przewidzianych na czas wprowadzania stanów nadzwyczajnych, w tym stanu wojennego (zarówno na poziomie podstawowym jak i specjalistycznym).

Komendant wyjaśnił, że *Na obszarze działania Komendy siły i środki KSRG dostępne w czasie pokoju są siłami i środkami dostępnymi w przypadku wojny. W zakresie zmian organizacyjnych w KSRG w aspekcie realizacji działań ratowniczych w poszczególnych dziedzinach ratownictwa KSRG na terenie powiatu/miasta przewidzianych na czas wprowadzania stanów nadzwyczajnych, w tym stanu wojennego nie wprowadzano uregulowań z uwagi na brak wymagań w tym zakresie w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Dlatego też nie analizowano (prognozowano) stopnia zagrożenia na obszarze powiatu (miasta) w przypadku wojny oraz adekwatnych do tego zagrożeń.*

(akta kontroli str. 382)

Komendant określając siły i środki będące do dyspozycji w przypadku wprowadzenia stanu wojennego podał następujące dane:

- dla PSP: liczba samochodów – 38, liczba sprzętu – 5914, liczba strażaków – 240;
- dla Ochotniczej Straży Pożarnej (dalej: OSP)⁸: liczba samochodów – 133, liczba sprzętu – 7998, liczba strażaków – 1636.

Komendant podał również, że *w zakresie liczby strażaków OSP włączonych do KSRG nie jest znana liczba członków OSP, którzy w sytuacji stanu wojennego mogą zostać zmobilizowani do pełnienia służby wojskowej, bądź pełnienia służby w Wojskach Obrony Terytorialnej. W przypadku wprowadzenia stanu wojennego nie przewiduje się wzmocnienia stanu osobowego PSP o funkcjonariuszy będących na świadczeniu emerytalnym.*

(akta kontroli str. 29)

3. Wykaz zadań realizowanych przez wszystkie rodzaje SGR działające na terenie Komendy przedstawiono w rozdziale II „Planu ratowniczego dla Powiatu Kieleckiego”. W rozdziale III ww. dokumentu przedstawiono zbiór zalecanych zasad i procedur ratowniczych wynikających z zadań realizowanych przez podmioty KSRG, w tym zasady dysponowania sił. Ponadto, w ww. Planie zamieszczono Tabelę nr 30 „Zabezpieczenie operacyjne powiatu przez SGR” wraz z mapami obszarów działania poszczególnych grup. Odrębny dokument stanowią opracowane w Komendzie w styczniu 2023 r. „Zasady dysponowania sił jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz zasady doraźnego zabezpieczenia operacyjnego terenu Powiatu Kieleckiego ziemskiego i grodzkiego po zadysponowaniu zasobów ratowniczych”. W dokumencie tym, w rozdziale VII „Dysponowanie sił i środków” określono procedury dysponowania SGR funkcjonujących na obszarze działania Komendy, a w rozdziale VIII „Zasady

---

⁷ Dz. U. 2021 poz. 1737.

⁸ OSP włączonych do KSRG.

doraźnego operacyjnego zabezpieczenia powiatu po zadysponowaniu zasobów ratowniczych do zdarzeń”.

(akta kontroli str. 55-71, 109-112, 122-129, 133-138)

„Plan ratowniczy dla Powiatu Kieleckiego” oraz inne dokumenty udostępnione w trakcie kontroli nie zawierają zapisów regulujących działania SGR w ramach współpracy transgranicznej.

(akta kontroli str. 34-129)

Komendant wyjaśnił, że *funkcjonujące na terenie działania komendy miejskiej SGR funkcjonują w ramach struktur centralnego odvodu operacyjnego i ich obszarem działania zgodnie z Rozkazem Nr 1/2024 Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 18 stycznia 2024 roku w sprawie Świętokrzyskiej Brygady Odwodowej jest teren kraju. W okresie objętym kontrolą nie realizowano zadań w ramach współpracy transgranicznej. SGR funkcjonujące na terenie działania komendy miejskiej w okresie objętym kontrolą nie uczestniczyły w działaniach ratowniczych na obszarze sąsiedniego państwa, jak również specjalistyczne jednostki ratownicze państw sąsiednich nie prowadziły działań ratowniczych na obszarze działania komendy miejskiej.*

(akta kontroli str. 382)

4. Dla wszystkich pięciu SGR utworzonych na obszarze działania Komendy opracowano „Plany organizacyjne utrzymania stałej gotowości operacyjnej”. Powyższe plany organizacyjne zostały sporządzone w sposób zgodny z zasadami organizacji poszczególnych ratownictw w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym i zawierają niezbędne dokumenty określone w powyższych zasadach.

(akta kontroli str. 147-379)

5. Komendant podał, że *w realizacji zadań związanych z organizacją i funkcjonowaniem specjalistycznych grup ratowniczych zidentyfikowano trudność w postaci zapewnienia środków finansowych niezbędnych do zakupu sprzętu w celu spełnienia normatywów sprzętowych, pokrycia kosztów przeglądów sprzętu ratowniczego, kosztów zakupów nowego sprzętu w miejsce sprzętu zużytego oraz kosztów szkoleń dla strażaków ratowników.*

(akta kontroli str. 29)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieuwzględnieniu w *Analizie zabezpieczenia operacyjnego powiatu kieleckiego na 2023 r.:*

- określonego dla każdej dziedziny ratownictwa najbardziej prawdopodobnego czasu przybycia pierwszych i kolejnych specjalistycznych grup ratowniczych w celu wyznaczenia dla nich obszarów chronionych lub ich zmiany. (2023 i 2024 r.);
- analizy zaistniałych i przewidywanych zdarzeń (2023 r.).

(akta kontroli str. 806-851)

Powyższe stanowiło naruszenie § 8 ust. 3 pkt 3 i 4 rozporządzenia w sprawie ksrg. Zgodnie z § 8 ust. 3 pkt 3 i 4 ww. rozporządzenia analizę przeprowadza się m.in. z uwzględnieniem określonego dla każdej dziedziny ratownictwa najbardziej prawdopodobnego czasu przybycia pierwszych i kolejnych specjalistycznych grup ratowniczych w celu wyznaczenia dla nich obszarów chronionych lub ich zmiany oraz rodzaju i skali zagrożeń oraz zaistniałych i przewidywanych zdarzeń.

Komendant wyjaśnił, że: *W Analizie zabezpieczenia operacyjnego na obszarze Powiatu Kieleckiego opracowanej na 2023 r. nie uwzględniono określonego dla każdej dziedziny ratownictwa najbardziej prawdopodobnego czasu przybycia pierwszych i kolejnych specjalistycznych grup ratowniczych z uwagi na przeoczenie*

informacji opracowanych przez Komendę Główną PSP i Komendę Wojewódzką PSP w zakresie określonych dla dziedzin ratownictwa obszarów chronionych z uwzględnieniem najbardziej prawdopodobnego czasu przybycia pierwszych i kolejnych specjalistycznych grup ratowniczych. Materiał w tym zakresie został uwzględniony w opracowanej na 2024 r. analizie zabezpieczenia operacyjnego.

W zakresie uwzględnienia analizy zaistniałych i przewidywanych zdarzeń, w opracowaniu na 2023 r. wykorzystano informację z opracowanej jako odrębny dokument analizy zagrożeń bez odniesienia się do analizy przewidywanych zdarzeń. Brak odniesienia się był wynikiem przeoczenia.

(akta kontroli str. 855)

Z uwagi na fakt, że w Analizie zabezpieczenia operacyjnego powiatu kieleckiego na 2024 r. uwzględniono ww. brakujące elementy, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosku pokontrolnego w ww. zakresie.

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant wdrożył regulacje w zakresie organizacji i rozwoju oraz działania wszystkich pięciu SGR funkcjonujących na terenie działania Komendy. W poszczególnych dziedzinach ratownictwa kserg zostały one zorganizowane w sposób umożliwiający prawidłową realizację działań ratowniczych. Organizacja ta nie obejmuje okresu ewentualnego wprowadzania stanów nadzwyczajnych, w tym stanu wojennego.

Sporządzona na 2023 r. Analiza zabezpieczenia operacyjnego powiatu kieleckiego nie zawierała określonego dla każdej dziedziny ratownictwa najbardziej prawdopodobnego czasu przybycia pierwszych i kolejnych specjalistycznych grup ratowniczych w celu wyznaczenia dla nich obszarów chronionych lub ich zmiany, a także analizy zaistniałych i przewidywanych zdarzeń. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała charakteru zasadniczego.

OBSZAR

2. Stan kadrowy, organizacja szkolenia i kwalifikacje strażaków ratowników SGR

Opis stanu faktycznego

1. Stan liczbowy normatywny i faktyczny strażaków ratowników poszczególnych SGR na dzień 30 czerwca 2024 r. kształtował się następująco:

- SGPR: 18/22;
- SGRT: 36/56
- SGRW: 30/29
- SGRChem-Eko 72/75
- SGRWN: 12/11.

(akta kontroli str. 737, 749, 756, 760, 767)

Komendant wyjaśniając przyczyny mniejszej od wymaganej (normatywnej) liczby strażaków w przypadku SGRW oraz SGRWN, podał że: *Zgodnie z planem rozwoju SGRW na 2023 r. i 2024 r. z uwagi na przewidywane zakończenie służby w PSP przez posiadających kwalifikacje ratowników, zaplanowano i skierowano w celu nabycia kwalifikacji strażaków pełniących służbę w KM PSP celem utrzymania minimalnej wymaganej ilości osób z kwalifikacjami. Osoby te uzyskały negatywny wynik egzaminu i tym samym oczekują na ponowny egzamin. (...). Wg stanu na dzień 30 czerwca faktyczna liczba strażaków KM PSP w Kielcach wchodzących w skład SGRWN wynosi 11 osób. Sytuacja wynika z zakończenia służby w KM PSP przez jednego strażaka, w związku z czym w celu odtworzenia liczby wyszkolonych strażaków w roku bieżącym przewidziano do szkolenia jednego funkcjonariusza, którego wyszkolenie ujęto w „decyzji szkoleniowej” na 2024 r. SGRWN zgodnie*

z planem stworzona jest na bazie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej⁹ KP PSP w Starachowicach, JRG KP PSP w Sandomierzu i JRG nr 2 KM PSP w Kielcach i w zakresie gotowości operacyjnej do 25-go dnia każdego miesiąca dowódca grupy opracowuje grafik dyżurów strażaków na kolejny miesiąc w każdej JRG (z uwzględnieniem aktualnego stanu osobowego), w związku z czym brak jednego strażaka z JRG nr 2 KM SPP w Kielcach jest kompensowany potencjałem pozostałych komend powiatowych tworzących grupę.

(akta kontroli str. 682, 801)

Analiza stanów liczbowych normatywnych i faktycznych dla poszczególnych SGR wykonywana była w Komendzie w ramach opracowań planów organizacyjnych utrzymania stałej gotowości operacyjnej dla poszczególnych grup. Informacja o wymaganych i posiadanych stanach liczbowych została zawarta w planach organizacyjnych poszczególnych grup specjalistycznych.

(akta kontroli str. 165-169, 188-189, 210-213, 229-230, 254-255, 280-284, 302-303, 323-326, 343-344, 370-371)

Komendant wyjaśnił, że: w celu zapewnienia właściwej liczby strażaków ratowników SGR, w opracowywanych planach organizacyjnych SGR uwzględniano potrzeby szkoleniowe dla strażaków pełniących służbę w JRG, gdzie funkcjonują poszczególne SGR. Przeszkolenie tych strażaków umożliwiłoby włączenie ich w struktury SGR, a tym samym zapewniło by właściwą liczbę strażaków w SGR. Informacje zawarte w planach stanowiły jednocześnie zapotrzebowanie na szkolenia tematyczne wymagane dla poszczególnych grup specjalistycznych.

(akta kontroli str. 508)

2. Wg stanu na 30 czerwca 2024 r. stopień wyszkolenia strażaków ratowników SGR oraz potrzeby szkoleniowe kształtowały się następująco:

1) w grupie strażaków SGRT:

- szkolenie kwalifikacyjne strażaka – 36;
- szkolenie kwalifikacyjne - technik pożarnictwa – 13;
- szkolenie kwalifikacyjne – inżynier pożarnictwa – siedem;
- szkolenie UDT w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń transportu bliskiego, tj.: operator żurawia przenośnego – 39, operator żurawia samojezdnego – 20 oraz konserwator żurawia przenośnego i żurawia samojezdnego – siedem;
- szkolenie hakowego – 56;
- szkolenie z obsługi oraz znajomość instrukcji obsługi pojazdu typu rotator – 20;
- uprawnienia do obsługi sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy, tj.: operator żurawia przenośnego – 39, operator żurawia samojezdnego – 20 oraz uprawnienia do obsługi przecinarki plazmowej – 5;
- uprawnienia do obsługi pojazdów samochodowych stanowiących wyposażenie grupy – 33;
- szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy – 56.

Nie przeszkolono żadnego strażaka SGRT w zakresie przemieszczania gabarytów.

2) w grupie strażaków SGPR:

- szkolenie w zawodzie strażaka – 11;
- szkolenie kwalifikacyjne - technik pożarnictwa – dziewięć;
- szkolnie kwalifikacyjne - inżynier pożarnictwa – dwa;
- kwalifikacje - strażak ratownik - dowódcy grupy – osiem;

---

⁹ Dalej: JRG.

- kwalifikacje - strażak ratownik - operator urządzeń lokalizacyjnych – 22;
- kwalifikacje - strażak ratownik - przewodnik psa ratowniczego – zero;
- kwalifikacje - strażak ratownik SGPR – 22;
- kwalifikacje - strażak starszy ratownik SGPR – zero;
- kwalifikacje - strażak ratownik - oficer bezpieczeństwa SGPR – zero;
- kwalifikacje – młodszy instruktor psów ratowniczych – zero;
- zezwolenie na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi – 11;
- szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy – 22;
- kwalifikacje psów: ważna specjalność gruzowiskowa I kl – zero.

3) w grupie strażaków SGRW:

- szkolenie w zawodzie strażaka – 10;
- szkolenie kwalifikacyjne - technik pożarnictwa – 14;
- szkolnie kwalifikacyjne - inżynier pożarnictwa – pięć;
- młodszy ratownik wysokościowy KSRG – trzy;
- ratownik wysokościowy KSRG – 26;
- ratownik wysokościowy KSRG - dowódca grupy – 11;
- ratownik śmigłowcowy KSRG – pięć;
- ratownik śmigłowcowy KSRG – operator – trzy;
- instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG – zero;
- starszy instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG – zero;
- szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy – 27.

W tej grupie uzupełnienia kwalifikacji wymagała jedna osoba w zakresie młodszego ratownika wysokościowego KSRG i cztery osoby w zakresie ratownika wysokościowego KSRG. Do przeszkolenia w 2024 r. zgłoszono odpowiednio cztery i siedem osób;

4) w grupie strażaków SGRT Chem-Eko:

- szkolenie w zawodzie strażak, uzupełnione szkoleniem specjalistycznym z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego – 33;
- szkolenie kwalifikacyjne - technik pożarnictwa – 28;
- szkolnie kwalifikacyjne - inżynier pożarnictwa – 14;
- szkolenie specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego – 75;
- szkolenie specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym – 31;
- szkolenie specjalistyczne w zakresie transportu towarów (ładunków) niebezpiecznych – 25;
- szkolenie w zakresie rozpoznania minersko-pirotechnicznego prowadzone przez Straż Graniczną, Policję lub Służbę Ochrony Państwa – zero;
- szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy – 75;
- wykształcenie wyższe kierunkowe z zakresu chemii, fizyki lub biologii – zero;
- inne szkolenia przydatne na danym obszarze działania w uzgodnieniu z Wojewódzkim Koordynatorem Ratownictwa Chemicznego z zakresu ochrony radiologicznej – trzy.

W tej grupie uzupełnienia kwalifikacji wymagały dwie osoby w zakresie transportu towarów (ładunków) niebezpiecznych, dziewięć osób w zakresie rozpoznania minersko-pirotechnicznego prowadzone przez Straż Graniczną, Policję lub Służbę Ochrony Państwa oraz 24 osoby z zakresu innych szkoleń przydatnych na danym obszarze działania w uzgodnieniu z Wojewódzkim Koordynatorem Ratownictwa Chemicznego z zakresu ochrony radiologicznej. W takiej liczbie strażaków zgłoszono do przeszkolenia w 2024 r.

5) w grupie strażaków SGRWN:

- szkolenie w zawodzie strażaka – osiem;
- szkolenie kwalifikacyjne - technik pożarnictwa – jeden;
- szkolnie kwalifikacyjne - inżynier pożarnictwa – dwa;
- kwalifikacje młodszego nurka - przy wykonywaniu prac podwodnych na głębokości do 20 metrów – pięć;
- kwalifikacje nurka - przy wykonywaniu prac podwodnych na głębokości do 30 metrów – cztery;
- kwalifikacje nurka instruktora - przy wykonywaniu prac podwodnych na głębokości do 50 metrów a także przy kierowaniu pracami podwodnymi i prowadzeniu szkoleń z zakresu ratownictwa wodnego – zero;
- kwalifikacje nurka kierującego pracami podwodnymi - przy kierowaniu pracami podwodnymi prowadzonymi na głębokości do 30 metrów i prowadzeniu szkoleń doskonalących z zakresu ratownictwa wodnego – dwa;
- szkolenie z zakresu obsługi sonarów do celów poszukiwawczych – zero;
- uprawnienia sternika motorowodnego, sterniczysty - przy wykonywaniu prac związanych z obsługą środków transportu wodnego – siedem;
- uprawnienia do napelniania i obsługi zbiorników ciśnieniowych) w zakresie pragmatyki KSRG - przy wykonywaniu prac związanych z obsługą tego sprzętu w ramach ratownictwa wodnego – dziewięć;
- uprawnienia do obsługi pojazdów samochodowych stanowiących wyposażenie grupy – osiem;
- uprawnienia do obsługi sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy – 11;
- szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy – 11.

W tej grupie uzupełnienia kwalifikacji wymagały: jedna osoba w zakresie kwalifikacji młodszego nurka - przy wykonywaniu prac podwodnych na głębokości do 20 metrów oraz jedna osoba w zakresie kwalifikacji nurka kierującego pracami podwodnymi - przy kierowaniu pracami podwodnymi prowadzonymi na głębokości do 30 metrów i prowadzeniu szkoleń doskonalących z zakresu ratownictwa wodnego. W takiej liczbie zgłoszono zapotrzebowanie do przeszkolenia w 2024 r.

(akta kontroli str. 770-779)

Odnosnie nieprzeszkolenia strażaków SGRT w zakresie przemieszczania gabarytów Komendant wyjaśnił, że: *W ramach planu rozwoju SGRT na 2024 r. przewidziano potrzeby szkoleniowe w zakresie przemieszczania gabarytów w ilości 23 osób. Z uwagi na brak obowiązującego programu przedmiotowego szkolenia, szkolenie to nie odbyło się w I półroczu 2024 r. i planowane jest w II półroczu, po rozpoczęciu naborów na szkolenie na podstawie programu szkolenia zatwierdzonego 29 kwietnia 2024 r.*

(akta kontroli str. 682)

W Komendzie przeprowadzono analizę stanu wyszkolenia strażaków ratowników wchodzących w skład SGR. W Planach organizacyjnych utrzymania stałej gotowości operacyjnej sporządzonych dla poszczególnych SGR zamieszczano harmonogramy szkoleń uwzględniające aktualny stan wyszkolenia oraz stan docelowy zaplanowany do osiągnięcia.

(akta kontroli str. 153, 181, 182, 202, 226, 243, 268, 296, 315, 339, 357)

Wg stanu na 31 stycznia 2024 r. braki¹⁰ w wyszkoleniu wystąpiły w następujących przypadkach:

¹⁰ W nawiasach podano braki w wyszkoleniu wg stanu na 31 stycznia 2023 r.

- 1) SGRT „Kielce”: szkolenie dot. podnoszenia gabarytów: brak dziewięciu przeszkolonych ratowników; obecnie przeszkolonych – zero, stan normatywny – dziewięć (dziewięć);
- 2) SGRW „Kielce 3”: szkolenie z zakresu ratownictwa wysokościowego KSRG: brak siedmiu przeszkolonych ratowników; obecnie przeszkolonych – 24, normatyw – 31 (sześć);
- 3) SGRChem-Eko „Kielce 1”:
  - szkolenie specjalistyczne z ochrony radiologicznej: brak 24 przeszkolonych ratowników, obecnie przeszkolonych – trzech, normatyw – 27 (27),
  - szkolenie specjalistyczne z materiałów wybuchowych: brak dziewięciu przeszkolonych ratowników, obecnie przeszkolonych – zero, normatyw – dziewięć (dziewięć),
  - szkolenie specjalistyczne w zakresie transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań: brak jednego przeszkolonego ratownika, obecnie przeszkolonych – 26, normatyw – 27 (dwa),
  - szkolenie specjalistyczne z awaryjnego rozładunku cystern drogowych i kolejowych: brak 18 przeszkolonych ratowników, obecnie przeszkolonych – zero, normatyw – 18 (18),
  - inspektor ochrony radiologicznej: brak trzech przeszkolonych ratowników, obecnie przeszkolonych – zero, normatyw – trzech (trzy).

Świętokrzyski Komendant Wojewódzki PSP w dniu 29 lutego 2024 r. wystąpił do Komendanta Głównego PSP o wyrażenie zgody na odstępstwa w zakresie funkcjonowania SGR w zakresie ww. szkoleń i w tym zakresie zgodę tę uzyskał, co potwierdza pismo z dnia 13 marca 2024 r.

(akta kontroli str. 30-33)

Liczba strażaków ratowników SGR wymagających przeszkolenia wg stanu na 31 grudnia 2023 r. oraz na 15 maja 2024 r. wyniosła odpowiednio 105 i 83. Liczba miejsc zapotrzebowanych na szkolenia wyniosła odpowiednio 115 i 105. Liczba miejsc przydzielonych na szkolenie wyniosła 31 i 25. Liczba faktycznie skierowanych na szkolenie wyniosła 39 i 10.

(akta kontroli str. 680)

Wyjaśniając różnice pomiędzy liczbą miejsc zapotrzebowanych na szkolenia oraz przydzielonych na szkolenia Komendant podał, że: *Komenda (...) zgłosiła zapotrzebowanie na przeszkolenie 115 i 105 funkcjonariuszy odpowiednio w roku 2023 i 2024, mimo, że liczba ratowników SGR wymagających przeszkolenia wyniosła odpowiednio 105 i 83. Większa liczba zapotrzebowanych miejsc wynikała z fluktuacji kadr w tut. komendzie tj. przechodzeniem funkcjonariuszy na zaopatrzenie emerytalne, przeniesień służbowych do innych jednostek organizacyjnych PSP czy przeniesień między poszczególnymi komórkami organizacyjnymi. Różnica pomiędzy miejscami przydzielonymi na szkolenie a zgłaszanym zapotrzebowaniem w ilości odpowiednio w omawianych latach, wynika z hierarchicznego schematu organizacyjnego PSP, w którym miejsca na szkolenia dla wszystkich funkcjonariuszy są przydzielane przez jednostkę organizacyjną PSP nadrzędną, w tym przypadku KW PSP w Kielcach. Liczba miejsc przydzielana jest na podstawie ustaleń właściwych Ośrodków Szkolenia Komend Wojewódzkich PSP (dalej: OSZ KW) oraz szkół PSP, które zajmują się realizacją oraz organizacją szkoleń specjalistycznych. Uwzględnione zostają takie czynniki jak: zgłaszane zapotrzebowanie przez Komendy Miejskie/Powiatowe PSP oraz faktyczne możliwości techniczne OSZ KW czy szkół PSP (ilość obiektów szkolących, sal dydaktycznych, poligonów, miejsc zakwaterowania) czy możliwości i ilości wyspecjalizowanych kadr szkolących funkcjonariuszy. W związku z powyższym liczba ta została ustalona i narzucona*

„odgórnie” przez jednostkę organizacyjną PSP nadrzędną. Liczbę miejsc przydzielonych dla SGR KM określono w Decyzji Nr 91/2023 z dnia 27 lutego 2023 r. Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Kielcach w sprawie wdrożenia planu szkoleń specjalistycznych strażaków PSP województwa świętokrzyskiego na 2023 rok i liczba ta wynosiła 31 miejsc. Ponadto w roku 2023 Komenda Miejska PSP w Kielcach otrzymała dodatkowe miejsca dla funkcjonariuszy SGR m.in. dla SGRChem-Eko w ramach szkoleń spoza Decyzji nr 91/2023, tj:

- w ramach „Wzmocnienia bezpieczeństwa w zakresie CBRNE - koordynacja i standaryzacja”, na bazie Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie zostały przeszkolone kolejne osoby z zakresu reagowania na zdarzenia o charakterze CBRNE;
- w ramach organizowanego przez Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej Politechniki Łódzkiej (MITR) szkolenia specjalistycznego w zakresie reagowania i ograniczania zdarzeń radiacyjnych, realizowanego wg programu zatwierdzonego przez Komendanta Głównego PSP.

Pozwoliło to przeszkolić większą liczbę funkcjonariuszy (39 os.) od zakładanej liczby w Decyzji Nr 91/2023 z dnia 27 lutego 2023 Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Kielcach w sprawie wdrożenia planu szkoleń specjalistycznych strażaków PSP województwa świętokrzyskiego na 2023 rok oraz określenia źródeł ich finansowania.

Dane za 2024 rok były danymi częściowymi (tj. na dzień 15 maja 2024 r.). Należy zauważyć, iż realizacja i organizacja szkoleń nie rozkłada się równomiernie w roku kalendarzowym - oznacza to, że w 1 kwartale może nie odbyć się żadne szkolenie specjalistyczne ratowników SGR, natomiast w 3 i 4 kwartale może to być większość zaplanowanych szkoleń na rok 2024. Komenda Miejska PSP w Kielcach do końca bieżącego roku kalendarzowego planuje przeszkolić min. 25 funkcjonariuszy wchodzących w skład SGR, dla których zostały przydzielone miejsca w Decyzji szkoleniowej na rok 2024 (Decyzja Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Kielcach Nr 110/2024 z dnia 15 marca 2024 r.)

(akta kontroli str. 804, 805)

Komendant wyjaśnił, że przyczynami występowania braków w wyszkoleniu strażaków SGR były:

- zmiany poszczególnych zasad organizacji grup, w wyniku których zwiększono minimalne ilości ratowników w SGR oraz wprowadzono nowe rodzaje wymaganych kwalifikacji;
- fluktuacja kadry, tj. przeniesienia służbowe strażaków, awanse oraz zakończenie służby w PSP;
- niewielka zdawalność centralnego egzaminu dla kandydatów na młodszego ratownika wysokościowego KSRG.

Komendant wyjaśniając jakie działania podejmowano celem uzupełnienia ww. braków w wyszkoleniu, podał że: w opracowywanych co roku planach organizacyjnych KMPSP wykazywała potrzeby szkoleniowe, a po otrzymaniu miejsc na poszczególne szkolenia kierowała wytypowanych strażaków.

(akta kontroli str. 508)

Świętokrzyski Komendant Wojewódzki PSP wydał decyzje¹¹ w sprawie wdrożenia planu szkoleń specjalistycznych PSP województwa świętokrzyskiego na rok 2023 oraz na rok 2024, w których ustalił planowaną ilość szkolonych osób z poszczególnych komend PSP, w tym dla KM.

¹¹ Decyzja nr 91/2023 z dnia 27 lutego 2023 r. oraz decyzja nr 110/2024 z dnia 15 marca 2024 r.

(akta kontroli str. 389-398)

3. Dla wszystkich SGR funkcjonujących na terenie powiatu (miasta) opracowano roczne plany doskonalenia zawodowego. plany te zostały opracowane zgodnie z wymogami „Zasad organizacji doskonalenia zawodowego w PSP”.

(akta kontroli str. 163, 164, 187, 209, 228, 251, 278, 301, 322, 342, 367)

Na podstawie wyciągów z dziennika doskonalenia zawodowego Komendy stwierdzono, że w stosunku do przyjętych planów zrealizowane zostały szkolenia doskonalące dla SGR w 2023 r. i w I połowie 2024 r. dla SGRT „Kielce” i SGPR „Kielce 3”, tj. SGR objętych oględzinami w trakcie kontroli.

(akta kontroli str. 399-405)

4. Komendant organizował ćwiczenia ratownicze z udziałem SGR. W dniu 25 maja 2023 r. Komendant wydał rozkaz nr 3/2023 w sprawie organizacji powiatowych ćwiczeń taktyczno-bojowych pk. „HAZAMAT 23”, których tematem były „Działania ratownicze podczas zagrożenia biochemicznego z epizodami medycznymi”. W ćwiczeniach wzięła udział SGRChem-Eko „Kielce 1”. W dniu 10 kwietnia 2024 r. Komendant wydał rozkaz nr 5/2024 w sprawie organizacji powiatowych ćwiczeń taktyczno-bojowych pk. „SZPITAL 24”, których tematem było „Doskonalenie zasad i taktyki prowadzenia działań ratowniczych i gaśniczych oraz współpracy służb, inspekcji i straży odpowiedzialnych za realizację tych działań w stanach zagrożenia życia ludzkiego”. W ćwiczeniach wzięły udział m.in. SGPR „Kielce 3” i SGRChem-Eko „Kielce 1”.

(akta kontroli str. 444, 445, 448, 449)

W analizie ćwiczeń za 2023 r. sformułowano następujące wnioski z ćwiczeń „HAZAMAT 23”:

- 1) w procesie doskonalenia zawodowego zwrócić szczególną uwagę na tematykę dotyczącą sposobów i metod blokowania skrzydeł drzwi w obiektach, wykorzystując posiadany na samochodach sprzęt (np. kliny). Ma to istotne znaczenie w szczególności przy drzwiach z samozamykaczami oraz z kontrolą dostępu.
- 2) podczas szkoleń, kursów jak również odpraw i spotkań nieustannie przypominać druhom OSP o zasadach BHP oraz środkach ochrony indywidualnej podczas działań i ćwiczeń (kompletne umundurowanie specjalne, opuszczone przyłbice itp.). Zwrócić również szczególną uwagę na występujące zagrożenia podczas zdarzeń z u *działem* środków transportu (poduszki i kurtyny powietrzne, ostre krawędzie karoserii, palne materiały pędne, właściwa stabilizacja uszkodzonych pojazdów itp.), a co za tym idzie właściwe zabezpieczenie terenu działań.
- 3) w przypadku organizacji ćwiczeń w których jeden z epizodów jest rozbudowany i wielowątkowy lub występuje na znacznej powierzchni, w celu dokonania właściwej jego oceny, uwzględnić więcej niż jednego rozjemcę.
- 4) jeżeli możliwości techniczne na to pozwalają, zasadnym jest, aby z chwilą przekazania przez jednostkę macierzystą sił i środków za pośrednictwem SWD-ST jednostce prowadzącej zdarzenie lub ćwiczenia, umożliwić widoczność przekazanych zastępów na Mapie ST-3.

Ww. wnioski nie dotyczyły działalności SGR, dla której nie formułowano wniosków odrębnych.

(akta kontroli str. 427)

W wyniku realizacji ćwiczeń "SZPITAL 24" określono niniejsze wnioski:

- 1) podczas szkoleń, kursów czy inspekcji prowadzonych w jednostkach OSP, zwracać szczególną uwagę druhom na właściwe zabezpieczenie w oparciu o sprzęt stanowiący wyposażenie indywidualne ratowników (np. sygnalizatory bezruchu).
- 2) wybierając miejsce pracy sztabu, należy uwzględnić możliwość wyodrębnienia części pomieszczenia dla zespołu łączności w taki sposób, aby prowadzone dyskusje czy analizy dotyczące opracowanego zamiaru taktycznego, nie utrudniały prowadzenia korespondencji radiowej.
- 3) należy zwracać uwagę na właściwe zabezpieczenie (dociążenie) rozstawianych namiotów przed przesuwaniem ich przez podmuchy wiatru.

Przedmiotowe wnioski nie dotyczyły SGR.

(akta kontroli str. 736)

Ponadto członkowie SGR uczestniczyli w ćwiczeniach organizowanych na terenie innych powiatów zgodnie z rocznym „Harmonogramem ćwiczeń organizowanych na terenie województwa świętokrzyskiego” opracowanym przez Komendę Wojewódzką PSP.

(akta kontroli str. 451-460)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

OBSZAR

3. Wyposażenie SGR i strażaków ratowników

Opis stanu
faktycznego

1. Komendant Miejski PSP w Kielcach nie ustalał i nie dokonywał zmian¹² normatywów wyposażenia SGR i wyposażenia indywidualnego strażaków ratowników w poszczególnych dziedzinach ratowniczych.

Komendant wyjaśnił, że: *w zakresie obowiązków wynikających z § 4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej¹³, Komendant Miejski PSP w Kielcach ustalił w uzgodnieniu ze Świętokrzyskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, zestawienia należnych pojazdów ratowniczo-gaśniczych i specjalnych oraz sprzętu i środków technicznych na obszarze powiatu kieleckiego i miasta Kielce. Zestawienie zostało uzgodnione i wprowadzone do stosowania przez Komendanta Głównego PSP w dniu 29 grudnia 2020 r.*

Komendant Miejski PSP w Kielcach corocznie uzgadnia opracowane przez dowódców grup specjalistycznych i koordynatorów danej dziedziny specjalistycznej plany organizacyjne SGR, które są ostatecznie zatwierdzane przez Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego. Z kolei plany organizacyjne SGR na poziomie województwa są opracowywane w oparciu o normatywy wyposażenia SGR i wyposażenia indywidualnego strażaków ratowników w poszczególnych dziedzinach ratowniczych, które są określone w poszczególnych Zasadach Organizacji SGR. Zasady te są opracowywane przez powołany przez Komendanta Głównego PSP zespół, a następnie zatwierdzane przez Komendanta Głównego.

Normatywy dla poszczególnych SGR są opracowane dla całego kraju. Podczas doposażania SGR brano pod uwagę normatyw SGR oraz sugestie dowódców SGR i ich praktykę z prowadzonych działań ratowniczych z danej dziedziny.

¹² W dniu 12 kwietnia 2024 r. Komendant Główny PSP podpisał zaktualizowane „Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG”

¹³ Dz.U. z 2014 r., poz. 1793 ze zm.

W okresie objętym kontrolą zostały wprowadzone nowe „Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG”.

Stan wyposażenia poszczególnych SGR i wyposażenia osobistego ratowników SGR wynikał z obowiązujących zasad organizacji, planów organizacyjnych oraz standardów wyposażenia poszczególnych samochodów ratowniczo-gaśniczych.

(akta kontroli str. 685, 688-702)

2. Analizy kompletności wyposażenia SGR dokonywano podczas opracowywania planów organizacyjnych poszczególnych SGR oraz na wniosek Komendy Wojewódzkiej w związku z przygotowaniem decyzji¹⁴ Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w sprawie dofinansowania: zakupu, legalizacji, kalibracji i wykonania badań okresowych sprzętu SGR z terenu województwa, gdzie wykazywano braki w kompletności wyposażenia SGR oraz sprzęt podlegający przeglądom okresowym, legalizacji, kalibracji i wymianie.

(akta kontroli str. 154-161, 183-186, 203-208, 227, 244-248, 703-711)

Komendant wyjaśnił, że: w wyniku analizy określono braki względem normatywu z określeniem priorytetu uzupełnienia. Dodatkowo w zakresie posiadanego sprzętu oszacowano poziom zużycia i wyeksploatowania oraz zbliżające się czasookresy użytkowania. W ramach przygotowywania decyzji Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego w sprawie dofinansowania: zakupu, legalizacji, kalibracji i wykonania badań okresowych sprzętu SGR z terenu województwa przekazano do Komendy Wojewódzkiej listę potrzeb. Na podstawie wydanej decyzji oraz środków własnych KM PSP w Kielcach zrealizowano zakupy oraz przeglądy i inne czynności serwisowe.

(akta kontroli str. 686, 720)

Na wyposażeniu poszczególnych SGR były następujące pojazdy:

- SGPR: samochód do transportu zespołu ratowniczego i wyposażenia (SLRR);
- SGRT: samochód do transportu zespołu ratowniczego i wyposażenia (SLRR), ciężki samochód ratownictwa technicznego i ciężki samochód ratownictwa technicznego "rotator";
- SGRW: samochód ratownictwa technicznego z wyposażeniem dla SGRW;
- SGRWN: średni samochód ratownictwa wodnego;
- SGRChemEko: samochód ratowniczo-gaśniczy, samochód ratownictwa technicznego, samochód ratownictwa chemicznego, samochód rozpoznania chemicznego oraz samochód lekki rozpoznawczo-ratowniczy typu pick-up.

Niedobór stanowił brak samochodu ratownictwa wysokościowego na wyposażeniu SGRW.

(akta kontroli str. 737, 749, 756, 760, 767)

Komendant wyjaśnił, że: Niedobór samochodu ratownictwa wysokościowego na wyposażeniu SGRW jest skompensowany pojazdem ratownictwa technicznego wyposażonym w wymagane dla SGRW jednostki sprzętowe.

(akta kontroli str. 682)

SGR były wyposażone w niezbędny sprzęt ratowniczy, środki ochrony ratowników, sprzęt pomiarowy, analityczny, odzież itp.

Niedobory stanowiły m.in. kombinezon roboczy jednoczęściowy, bielizna termoaktywna, koszulka T-shirt, kominiarka termoaktywna, przedłużacz z rozdzielaczem, kamera internetowa.

(akta kontroli str. 737, 738, 761, 762)

¹⁴ Decyzja nr 244/2023 Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP z dnia 21 sierpnia 2023 r.

Komendant wyjaśnił, że: *Pozostałe braki w wyposażeniu wynikające m.in. z nowelizacji wymagań określonych w wytycznych i następnie planach organizacyjnych SGR na przełomie 2023 r. i 2024 r. zostały przewidziane do realizacji, jednak z uwagi na ograniczone środki finansowe na utrzymanie stałej gotowości SGR realizowano doposażenie i czynności serwisowe w priorytetowych pozycjach wymagań np. przeglądy sprzętu wykrywczo-pomiarowego, kalibracje i naprawy urządzeń, tak aby zapewnić gotowość SGR w wymaganym poziomie. Niedobory nie powodowały obniżenia gotowości SGR, gdyż zostały skompensowane rozwiązaniami zastępczymi np. pojazd ratownictwa technicznego wyposażony w wymagany sprzęt dla SGRW pełnił funkcję samochodu ratownictwa wysokościowego (zgoda KG PSP na odstępstwo). Pozostałe braki spowodowane były nowymi wymaganiami wprowadzonymi aktualizacją wytycznych, a ich uzupełnienie zaplanowano na 2024 r.*

(akta kontroli str. 682)

Stan wyposażenia w pojazdy i sprzęt ratowniczy SRG oraz środki ochrony osobistej strażaków ratowników sprawdzono w trakcie oględzin dokonanych w SGRT „Kielce” i SGPR „Kielce 3”. Pojazdy były sprawne, dobrze wyposażone i prawidłowo garażowane. Pojazdy i urządzenia techniczne posiadały ważne badania techniczne. Budynki poddane oględzinom były w bardzo dobrym stanie technicznym i odpowiednio wyposażone. Strażacy posiadali udokumentowane kwalifikacje.

(akta kontroli str. 577-674)

3. Odnośnie działań w celu zapewnienia finansowania SGR Komendant wyjaśnił, że: *zgłaszał potrzeby na dodatkowe środki finansowe w ramach opracowywanych planów organizacyjnych poszczególnych SGR, w których wykazywane są braki w wyposażeniu, sprzęt podlegający przeglądom okresowym, legalizacji, kalibracji oraz sprzęt i środki podlegające wymianie, a także braki w wyszkoleniu. Plany te były zatwierdzane przez Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego. Finansowanie w ciągu roku realizowano na podstawie opracowanych planów organizacyjnych. Nie zwracano się do starosty i prezydenta, ponieważ wspierają oni Komendanta Miejskiego PSP w zakresie usuwania i unieszkodliwiania odpadów poakcyjnych powstałych na drogach.*

(akta kontroli str. 686)

W latach 2023 i 2024 (do 30 czerwca) dokonano następujących zakupów dla poszczególnych SGR:

SGRChem-Eko:

- 2023 r.: środki do dekontaminacji i zamglawiania – 5611 zł, sprzęt do identyfikacji – 9165 zł, rękawy sorpcyjne – 1055 zł, ubranie chemoodporne 7005 zł (wydatkowano łącznie 22 836 zł);
- 2024 r.: środki do dekontaminacji i zamglawiania – 3437 zł, maski do filtropochłaniaczy – 1407 zł, sprzęt do identyfikacji 3593 zł (wydatki łącznie 8437 zł).

SGRT:

- 2023 r.: hełm – 8399 zł, kombinezon – 21 648 zł, rękawice techniczne 3700 zł, parawan ochronny – 1267 zł, wtyk awaryjny Emergency Plug 4740 zł (wydatki łącznie 39 754 zł);
- 2024 r.: brak wydatków.

SGRW:

- 2023 r.: nosze do ewakuacji w ciasnych przestrzeniach – 10 980 zł, kaski, uprząże, liny, osprzęt – 12 212 zł (łącznie 23 192 zł);
- 2024 r.: kaski, uprząże, liny, taśmy, osprzęt – łącznie 9968 zł.

SGPR:

- 2023 r.: kamera inspekcyjna – 3200 zł, nakolanniki – 450 zł (łącznie – 3650 zł);
- 2024 r.: brak wydatków.

SGRWN:

- 2023: ponton z przyczepą – 14 022 zł;
- 2024: kaski, kołowrotek – łącznie 1770 zł.

Łączna wartość zakupów na rzecz SGR dokonanych w 2023 r. wyniosła 103 454 zł, natomiast w roku 2024 (do 17 czerwca) wyniosła 20 175 zł.

Źródłami finansowania były:

- środki z dofinansowania od Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego;
- środki własne KM PSP w Kielcach w ramach posiadanego planu finansowego.

W okresie objętym kontrolą SGR działające w Komendzie z zakupów wojewódzkich bądź centralnych otrzymały:

- detektor wielogazowy bojowych środków trujących IMS - jeden kpl;
- toksymetr spektrometr podczerwieni FT-IR ThreatID - jeden kpl;
- toksymetr spektrometr ramana TacticID - jeden kpl;
- nożyce hydrauliczne elektryczne Holmatro - jeden kpl;
- rozpieracz ramieniowy elektryczny Holmatro – jeden kpl.

(akta kontroli str. 686-687)

4. Odnośnie zabezpieczenia logistycznego SGR na wypadek długotrwałych działań ratowniczych Komendant wyjaśnił, że: *Komenda Miejska posiada depozyt finansowy w kwocie 2 x 2000 zł na potrzeby prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Wszystkie pojazdy wyposażone są w karty systemu FLOTA do bezgotówkowego uzupełniania paliwa na stacjach sieci ORLEN. Drobne naprawy sprzętu usuwane są we własnym zakresie, natomiast poważniejsze awarie usuwane są zleconym podmiotom zewnętrznym. Awarie w pojazdach będących na gwarancji usuwane są w ramach świadczeń gwarancyjnych. Podstawowe zabezpieczenie w sprzęt kwaterunkowy stanowią kontenery kwatermistrzowski i sanitarno-socjalny z JRG nr 1 Ostrowiec Św. Kontener kwatermistrzowski posiada m.in. namioty, łóżka polowe i spiwory dla 60 osób, a sanitarno-socjalny jest wyposażony w 5 umywalk i 4 kabiny prysznicowe. Komenda Wojewódzka PSP w Kielcach dysponuje gotowymi racjami żywnościowymi w ilości 50 sztuk dla ratowników zadysponowanych pododdziałów na okres 36 godzin od momentu wyjazdu z miejsca koncentracji.*

(akta kontroli str. 687)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

OBSZAR

4. Utrzymywanie przez SGR nominalnej gotowości operacyjnej

Opis stanu
faktycznego

1. Komendant monitorował bieżącą gotowość operacyjną SGR w zakresie gotowości operacyjnej SGR. Weryfikację gotowości prowadzono co najmniej dwukrotnie każdej doby o godz. 08⁰⁰ i 15³⁰. Poziom gotowości odnotowywany był w tabeli zbiorczej

monitoringu poziomu gotowości SGR przesyłanej do Komendy Wojewódzkiej PSP w tzw. systemie pracy grupowej.

(akta kontroli str. 675-677)

Wyjaśniając jakie działania podejmowano celem ochrony obszaru działania SGR, która zgłosiła obniżoną gotowość operacyjną Komendant podał, że: *koordynował działania KSRG na terenie powiatu i w ramach tych kompetencji monitorował gotowość grup specjalistycznych wchodzących w skład sił i środków Komendy. W przypadku obniżenia gotowości SGR Komendant zgłaszał ten fakt do Komendy Wojewódzkiej PSP oraz dążył do przywrócenia żądanej gotowości grupy poprzez ściąganie dyżurów domowych, aby odtworzyć stan osobowy grupy, naprawę specjalistycznego sprzętu stanowiącego wyposażenie grupy, zastępowanie uszkodzonego sprzętu w ramach możliwości Komendy. W przypadku braku możliwości odtworzenia gotowości grupy w danym dniu fakt ten raportowany był do Komendy Wojewódzkiej PSP i Komendy Głównej PSP, a obszar chroniony zabezpieczała sąsiednia grupa według decyzji Komendanta Głównego PSP.*

(akta kontroli str. 679)

2. W wyniku porównania gotowości operacyjnej zgłaszanej przez SGR do nominalnych gotowości ustalonych dla poszczególnych SGR ustalono, że liczba dni, dla których nastąpiło obniżenie gotowości operacyjnej w 2023 r. i w 2024 r. (do 30 kwietnia) wyniosła odpowiednio:

- SGRW 93 i 33;
- SGRT 121 i 10;
- SGRWN 2 i 0;
- SGRChem-Eko 0 i 2;
- SGPR 0 i 0.

(akta kontroli str. 675-677)

Komendant wyjaśni, że: *nie wnioskował do KW PSP o odstępstwo od wymagań w związku z brakiem możliwości utrzymania gotowości operacyjnej SGR gdyż w ujawnionych przypadkach brak możliwości utrzymania gotowości był wynikiem zdarzeń losowych, których zaistnienia nie dało się przewidzieć, jak również Komendant Miejski nie dysponował innym potencjałem zarówno ludzkim jak i sprzętowym, którym mógłby skompensować obniżoną gotowość bojową.*

W przypadku SGRW obniżony poziom gotowości z poziomu B do A wynikał z braku możliwości zapewnienia minimalnej obsady ratowników posiadających wymagane wykształcenie, nie mniej jednak gotowość na poziomie A zapewniała dyspozycyjność SGRW. W przypadku SGRT obniżona gotowość wynikała z awarii samochodu SCRt ROTATOR, którego naprawa z uwagi na procedury gwarancyjne była wydłużona w czasie, a zastąpienie ww. pojazdu było niemożliwe innym pojazdem o nie gorszych parametrach.

Występowanie w przypadkach losowych o odstępstwo nie jest realizowane z uwagi na przyjęty model monitorowania gotowości SGR. W ramach monitorowania gotowości co najmniej dwukrotnie każdej doby o godz. 08⁰⁰ i 15³⁰ aktualizowany jest poziom gotowości i odnotowywany jest w tabeli zbiorczej monitoringu poziomu gotowości SGR przesyłanej do KW PSP. Przyjęcie przez służbę dyżurną Stanowiska Kierowania Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego bieżącej informacji o gotowości SGR, rozpoczyna analizę możliwości zastąpienia deficytu przez inne dostępne siły i środki (pojazdy i ludzie) spoza danego powiatu a następnie przy braku możliwości raportowanie obniżonej gotowości SGR do Stanowiska Kierowania Komendanta Głównego PSP i wyznaczanie innej SGR do zastąpienia niedyspozycyjnej SGR w danym poziomie gotowości.

(akta kontroli str. 724, 725)

W Komendzie prowadzono „Zestawienie zbiorcze przyczyn obniżenia poziomów gotowości operacyjnej” w formie tabelarycznej, w którym ewidencjonuje się każdego miesiąca przyczyny obniżenia poziomu gotowości operacyjnej dla poszczególnych SGR. Z powyższego zestawienia wynika, że główną przyczyną obniżenia tej gotowości w latach 2023-2024 (do 30 kwietnia) był brak odpowiedniej liczby przeszkolonych ratowników.

(akta kontroli str. 678)

Komendant wyjaśniając jakie działania podejmowano celem utrzymania nominalnej gotowości operacyjnej SGR podał, że: *W Komendzie prowadzi się ciągły monitoring gotowości grup ponieważ są to siły i środki własne Komendy. Okresowe analizy gotowości grup prowadzi KW PSP w ramach nadzoru grup specjalistycznych. Przyczynami obniżenia gotowości operacyjnej były awarie sprzętu lub brak odpowiedniej ilości członków (ratowników) SGR. W Planach organizacyjnych grup specjalistycznych zgłaszano braki sprzętowe oraz braki w wyszkoleniu do Komendy Wojewódzkiej PSP. Komenda prowadzi szkolenie strażaków w celu podniesieniu ich kompetencji ratowniczych. Dodatkowo w ramach budżetu komendy miejskiej uzupełniano lub odtwarzano brakujący sprzęt, sprzęt stanowiący wyposażenie grup poddawano okresowym czynnościom kontrolnym (kalibracje, przeglądy, badania), wymieniano środki i sprzęt dla którego upłynął czasokres użytkowania.*

(akta kontroli str. 678, 679)

3. W 2023 r. oraz w I połowie 2024 r. SGR prowadziły następującą liczbę działań ratowniczych:

- działania poszukiwawczo-ratownicze: trzy i zero;
- ratownictwo techniczne: jeden i zero;
- ratownictwo wysokościowe: 10 i jeden;
- ratownictwo chemiczno-ekologiczne: 22 i sześć;
- ratownictwo wodno-nurkowe: siedem i cztery.

(akta kontroli str. 796-799)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

OBSZAR

5. Sprawowanie przez Komendanta nadzoru nad przygotowaniem i funkcjonowaniem SGR

Opis stanu
faktycznego

1. Nadzór Komendanta nad przygotowaniem SGR do prowadzenia działań ratowniczych prowadzony był poprzez monitorowanie gotowości operacyjnej SGR. Weryfikację gotowości realizowano co najmniej dwukrotnie każdej doby o godzinie 8⁰⁰ i 15³⁰. Poziom gotowości odnotowywano w tabeli zbiorczej monitoringu poziomu gotowości SGR przesyłanej do KW PSP.

Ponadto poziom gotowości SGR monitorowany był przez zespoły inspekcyjne KW PSP i KG PSP, a zweryfikowany poziom gotowości odnotowywano w protokołach z inspekcji gotowości operacyjnej JRG.

(akta kontroli str. 544-548)

Okresowo SGR funkcjonujące na obszarze działania KM PSP w Kielcach poddawano inspekcjom gotowości operacyjnej SGR przez zespoły inspekcyjne KW PSP i KG PSP, co potwierdzają protokoły z inspekcji gotowości operacyjnej SGR

z następujących dni: 1 lutego 2023 r., 12 czerwca 2023 r., 26 czerwca 2023 r., 29 czerwca 2023 r. oraz 26 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str. 549, 559, 562, 565, 568)

Zespoły inspekcyjne sformułowały następujące wnioski i zalecenia:

- 1) zaktualizować indywidualne karty ratownika wysokościowego;
- 2) dążyć do odtworzenia sprzętu w wyposażeniu SGR.

Wniosek nr 1 zrealizowano w całości, natomiast wniosek nr 2 zrealizowano w części dotyczącej wymiany noszy do ewakuacji w ciasnych przestrzeniach na nowe. Nie zrealizowano części wniosku dotyczącego doposażenia SGRT „Kielce” w kombinezony techniczne. Zastępca Komendanta Miejskiego wyjaśnił, że: *Jest to sprzęt zalecany i w miarę możliwości finansowych Komendy, kombinezony będą dokupowane.*

(akta kontroli str. 551, 552, 571)

2. W KM PSP analizowano działania ratownicze z udziałem SGR na terenie powiatu i miasta. W okresie objętym kontrolą sporządzono jedną analizę dotyczącą wypadku koparki w dniu 20 lipca 2023 r. podczas prac rozbiórkowych w Kielcach. Zakres tematyczny tej analizy był zgodny z załącznikiem nr 12 do rozporządzenia w sprawie kserg. Sformułowane w przedmiotowej analizie wnioski nie dotyczyły funkcjonowania SGR.

(akta kontroli str. 572-575)

Wyjaśniając dlaczego ograniczono się do sporządzenia tylko jednej analizy działań ratowniczych z udziałem SGR Komendant wyjaśnił, że: *Wytyczne w zakresie sposobu sporządzania analiz oraz rodzaju zdarzeń podlegających opracowaniu analiz zostały określone m.in. pismem WPO.0362.5.2023 z dnia 30 marca 2023 r. Zgodnie z § 44 ust.3 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz treścią pisma WPO.0362.5.2023 z dnia 30 marca 2023 r. każda komenda powiatowa (miejska) jest zobowiązana do opracowania w ciągu półrocza co najmniej dwóch analiz działań. W okresie objętym kontrolą w tut. komendzie opracowano łącznie 10 analiz działań w tym jedną obejmującą działania SGR. Zgodnie z przytoczonym rozporządzeniem konieczność opracowania analizy z udziałem SGR wynika z użycia SGR jako pododdziałów centralnego odvodu operacyjnego (COO) w przypadku braku sił będących w dyspozycji Komendanta Miejskiego, a taki warunek nie zaistniał w okresie objętym kontrolą.*

(akta kontroli str. 724, 727)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, lipca 2024 r.

Kontrolerzy
Jerzy Stachowiak
główny specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
p.o. Wicedyrektor
Krzysztof Wilkosz

.....
podpis

.....
podpis